

Vesa Kallio kesk ym.

Kirjallinen kysymys Tukesin toiminnasta kasvinsuojeluaineiden hyväksynnässä

Eduskunnan puhemiehelle

Maatalouden kannattava toiminta edellyttää, että viljelijöillä on mahdollisuus parhaiden sekä tehokkaimpien tuotantovälineiden ja -panosten käyttöön. Yksi tällainen tuotantopanosten ryhmä on kasvinsuojeluaineet. Kasvinsuojeluaineilla voidaan vastata erityisesti tautien ja tuholaisien aiheuttamaan uhkaan sadolle.

Ilmastomuutos muuttaa ja on jo muuttanut suomalaisenkin maatalouden tauti- ja tuholaispainetta. Uudet taudit ja tuhohyönteiset vaarantavat sadon ja sen myötä tuotannon kannattavuuden. Kyse on tätä kautta myös huoltovarmuudestamme, minkä osalta emme voi jäädä emmekä jättäytyä tuonnin varaan. Kyse on myös suomalaisen maataloustuotannon kilpailukyvyistä verrattuna muuhun Eurooppaan ja koko maailmaan. Kyse on koko suomalaisen maaseudun elinvoimaisuudesta.

Kasvinsuojeluaineiden käyttö on tarkasti säänneltyä, kuten pitääkin. Jokainen taudinaiheuttaja ja tuhohyönteinen vaatii sitä varten kehitetyn aineen, joka on testattu ja, jolle on sen jälkeen myönnetty käyttö lupa. Suomi on pieni markkina-alue ja kasvinsuojeluaineiden valmistajat suuria kansainvälisiä toimijoita, mikä lisää haastetta toimivien aineiden saatavuudelle.

Nykytilanteessa lainsäädäntö ja sitä soveltava viranomaistoiminta ei toimi elinkeinon kannalta toivotulla tavalla. Suomi kuuluu Euroopan unionin pohjoiseen vyöhykkeeseen yhdessä Viron, Latvian, Liettuan, Ruotsin ja Tanskan kanssa. Lisäksi EU:ssa on eteläinen ja keskinen vyöhyke. Tällä jaolla on tavoitteena turvata jokaiselle maantieteelliselle vyöhykkeelle tehokkaiden ja turvallisten kasvinsuojeluaineiden saatavuus.

Jokainen markkinoille tuleva kasvinsuojeluaine käy läpi vuosien mittaiset testaukset ja kokeilut. Näillä varmistetaan riskien minimointi ympäristölle sekä se, ettei myytäviin kasveihin kerry haitallisia määriä jäämiä. Jokaiselle vyöhykkeelle joudutaan kehittämään omat erityispiirteet omaavat aineet, jotta niiden toimivuus voidaan taata.

Suomeen on muodostunut EU:n kasvinsuojeluaineita koskevasta säännöstöstä poikkeava tilanne. Tämä johtuu Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesin ottamasta käytännöstä. Tukes edellyttää Suomessa erillisiä testauksia ja vaatimuksia kasvinsuojeluaineilta, vaikka niille olisi jo myönnetty lupa EU:n pohjoisella vyöhykkeellä, mihin Suomi kuuluu.

Kirjallinen kysymys KK 323/2025 vp

On selvää, että Suomessa vaadittavat ylimääräiset testaukset ovat kalliita. Kun Suomi on pieni markkina-alue, ei kasvinsuojeluaineita valmistavilla tahoilla ole kaupallista intressiä teettää näitä testejä vain suomalaisten viranomaisten vaatimusten takia. Tämän Tukesin linjauksen takia Suomen markkinoille ei saada suomalaisen maatalouden tarvitsemia kasvinsuojeluaineita. Kun ainevalikoima supistuu ja osin loppuu kokonaan, estää se pahimmillaan tuotannon jatkamisen joko kannattavuuden heikkenemisen myötä tai siksi, ettei kauppakelpoista satoa ole mahdollista saada.

Tämä Tukesin käytäntö tarkoittaa käytännössä myös sitä, että Suomessa merkittävään määrään kasvinsuojeluaineita joudutaan vuosittain hakemaan ns. hätä- tai minor use -lupia. Tämä vuodesta toiseen jatkuva lupien hakeminen aiheuttaa merkittävän määrän ylimääräistä työtä eikä tuota millekään taholle mitään lisäarvoa, vaikka asia voitaisiin hoitaa hyödyntämällä olemassa olevaa EU-lainsäädäntöä, mikä sisältää edellä mainitun vyöhykejaon.

Suomessa on sallittava kaikki pohjoiselle vyöhykkeelle hyväksytyt kasvinsuojeluaineet. Lupien tulee olla toistaiseksi voimassa olevia, jotta tiloilla ja kasvituotteita jalostavassa teollisuudessa voidaan suunnitella tulevaisuutta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin Tukesin vaatimat EU-lainsäädännöstä poikkeavat ylimääräiset testit ja tutkimukset perustuvat,

miksi Suomessa ei noudateta kasvinsuojeluaineiden hyväksymisessä Euroopan unionin yhteistä kasvinsuojelulainelainsäädäntöä, ja

miksi kasvinsuojeluaineille myönnettävät luvat eivät ole toistaiseksi voimassa olevia?

Helsingissä 3.9.2025

Vesa Kallio kesk
Timo Mehtälä kesk